

Et bileventyr fra Viborg

Viborgenseren Julius Brems oprettede Danmarks første bilfabrik, og nu er der fremstillet to tro kopier af den lille, kvikke Brems-bil.

Viborg Stiftsmuseum den 6. juli - 2. september

Porten til A. L. Brems Jernvarefabrik gik langsomt op. I morgengryets spæde lys kunne tilfældigt forbigående jagttage tre mænd skubbe på et køretøj. For dem, der ikke vidste bedre, og det var de fleste, mindede det mest om en nymodens hestevogn. Da mændene havde bugseret køretøjet ud på gaden, drejede en af dem på et håndhjul; den spruttende lyd fra en 3½ hk kompaktmotor strømmede ud i gaden og vækkede uden tvivl et par naboer. Mændene var jernvarefabrikant Julius Th. Brems og hans to ældste sønner, Aage og Jakob. Grundlovsdag år 1900 klokken 4 om morgenen tøffede de med deres hjemmebyggede motorvogn model 1 type A ud på gaderne i Viborg.

Industrispionage

At bygge en motorvogn i Viborg år 1899 var nærmest en umulig opgave. Men for Viborg-fabrikanten, der seriøst havde syslet med konstruktionen af evighedsmaskiner, syntes det kun at virke ansporende. En motorvogn havde brug for en kompakt forbrændingsmotor. Sådan en kunne ikke bare bestilles på en fabrik. Tyskerne Wilhelm Maybach og Gottlieb Daimler præsenterede verdens første i 1886, men konstruktionen af de nye motorer var velbevogtede forretningshemmeligheder. Julius Brems sendte derfor sine to sønner Aage og Jakob til Tyskland for „at lure dem kunsten af“. Brødrene fik arbejde på en tysk cykelfabrik i Eisenach, der havde indledt et samarbejde med en fransk motorfabrik omkring fremstilling af mindre køretøjer. Her holdt de øjne og ører åbne; tegnede og noterede. Tegningerne

tog de med hjem til Viborg, hvor de var til stor hjælp i bygningen af motorvognen.

Danmarks første bil

Julius Brems tog i sommeren 1900 på landsturné med sin automobil. Pressen skrev begejstret om det rappe lille køretøj. På Langelinie imponerede Julius Brems den københavnske offentlighed med bilens gode køreegenskaber, og Politikens senere chefredaktør, Henrik Cavling, fik en tur helt til Lyngby. Brems' bil blev i samtiden anerkendt som den første danskfremstillede automobil. Alle havde simpelthen glemt, at æren rettelig tilfaldt værkfører Urban Johansen, der rullede sin Hammel-bil ud i en baggård på Nørrebro en efterårsdag i 1886. Uomtvisteligt er det dog, at Brems i Viborg skabte Danmarks første bilfabrik, idet han i alt producerede otte forskellige biler i årene 1900 til 1908.

Brems 2007

Kulturministeriet har udpeget 2007 til industriens år. Viborg Stiftsmuseum, J P Group A/S og erfarne automekanikere er i den anledning gået sammen for at genskabe et stykke dansk industrihistorie; Julius Brems' første motorvogn. Resultatet er to kopier af den lille bil. Den ene kopi kan beskues på museet i en særudstilling om bilen og dens konstruktør. Den anden er overdraget til byen og vil tøffe rundt ved særlige lejligheder samt udlånes til sponsorerne.

Tak til sponsorer

Projektet har kun været muligt med stor velvilje fra interesserede sponsorer. Værkstedshal med adgang til det rette værktøj og maskineri har været indrettet hos J P Group A/S, ligesom virksomheden generøst har stået som overordnet økonomisk garant for projektets gennemførelse. En genskabelse af Brems-bilen kræver også goodwill fra underleverandører. I alt har 51 virksomheder og enkeltpersoner bidraget til projektet. Uden denne store velvilje var projektet forblevet en tanke. Læs mere om projektet på www.bremsbil.dk.

VIBORG SVØMMEHAL - SOMMEREN 2007

Åbningstider: 1. maj - 31. august

Mandag	10-20
Tirsdag, onsdag og torsdag	6-20
Fredag	10-18
Weekender og helligdage	10-17

Kom i form i Viborg Svømmehal hvor vi tilbyder:

• Vandærobic	mandag & torsdag	kl. 18.30 - 19.15
• Aquajogging	tirsdag	kl. 18.30 - 19.15
• Senior formiddag	tirsdag & torsdag	kl. 08.00 - 10.00
• Babysvømning	torsdag	kl. 12.00 - 12.30
• Babysvømning	fredag	kl. 11.00 - 11.30

Tilbud i Viborg Svømmehal:

- Massage
- Wellness behandlinger
- Motion
- Sol
- Sauna & damp
- Spa

**VIBORG
SVØMMEHAL**

Banegårdspladsen 1
8800 Viborg
Tlf.: 8725 3180

Se mere på www.viborgsvoemمهال.dk
svoemمهال@viborg.dk